

ΕΠΙ ΤΗ ΑΝΑΚΟΜΙΑΪ
ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΗ ΤΕΛΕΣΕΙ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΑΟΣ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

ΠΟΙΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΘΕΝ ΕΝ ΤΩ: ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩ: ΕΥΛΟΓΩ:

ΠΑΡΝΑΣΣΩ

ΤΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1871

ΥΠΟ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Π. ΔΑΜΠΡΟΥ.

Τη 03/04
1871
Βραβύ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΤΕΝΑ ΚΑΙ Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

1871.

16304

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΑΓΩΝΙΣΑΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΑΣ

Σιωπηλοί, ἀλλὰ φαιδροὶ καὶ ἐστεφανωμένοι
ἐκήδευον οἱ Ἀχαιοὶ πολύδακρυον νεκρόν.
Ἐντὸς ὑδρίας ἔκειτο ἡ κόνις κεκλεισμένη,
ἄνδρὸς μεγάλου ὕπαρξις εἰς σκήνωμα μικρόν.

Τὴν κάλπην περιέστεφον ἀνθόπλεκτοι ζωστήρες,
τὴν ἔκρυπτον πολύχρωμοι στεφάναι ταινιῶν,
κ' ἐν ᾧ αὐτὴν ἐβάσταζον ἄβραι παιδίου χεῖρες,
ἡ αὔρα τὰς ἐρρίπιζε δι' εὐωδῶν πνοῶν.

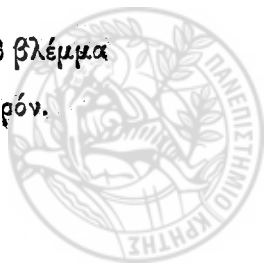

Χαρᾶς ἀκτινοβόλημα καὶ δάκρυ ἀλγηδόνας
 συνάμα κατωπετρίζοντο ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν.
 Ἐπανηγύριζον πομπὴν δαφνοστεφοῦς ἀγῶνος,
 ἀλλ' ἅμα καὶ νεκρώσιμον κηδείας στολισμόν.

Θρηνήσατε τὴν τελετὴν ἐκείνην τὴν πενθίμην·
 ἡ ὑψηλόφρων ἔπεσεν Ἑλληνικὴ ψυχὴ·
 ἐθάπτετο ὁ ὕστατος Ἑλλήνων Φιλοποίμην,
 καὶ πλέον εἰς τὴν Κάρινθον Ῥωμαῖος ῥαβδουχεῖ.

Ἑλλάς, τὸν ὕστατον υἱὸν ἐπέπρωτο νὰ χάσης,
 καὶ σὺ ἡ τόσους ἄλλοτε γεννήσασα θεοῦς
 δὲν ἔχεις πλέον δύναμιν ἓνα θνητὸν νὰ πλάσης,
 δὲν δίδεις ἓνα Ἑλληνα εἰς τόσους Ἀχαιοῦς.

Χαῖρε Ἑλλάς, ἡ πλέξασα τῆς δόξης σου τὸ στέμμα
 με Σαλαμίνιον ἄφρον,
 ἡ τὴν ζωὴν προσβλέψασα με τῆς ζωῆς τὸ βλέμμα
 καὶ φαντασθεῖσα πανταχοῦ ἐν ὄναρ ἰλαρόν.

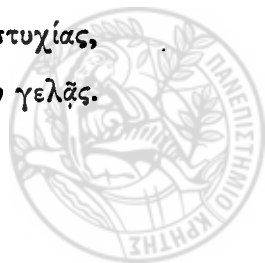

Ἑλλάς, ἢ μὲ τοῦ Πλάτωνος τὰ χεῖλη ὀμιλοῦσα,
 ἢ πτέρυγας τανύσασα Πινδάρου εὐπετεῖς,
 ἢ Λεωνίδου κόρυθα χρυσάκινα φοροῦσα
 κ' ἐστολισμένη πάντοτε ἐσθῆτα ἑορτῆς,

Μήτηρ Ἑλλάς, ἀπόβαλε τὰς δάφνας τῆς εὐκλείας,
 τὸ ὑψηλὸν σου μέτωπον ταπεινώσον γυμνόν,
 πτωχῆ, περιενδύθητι τὰ ῥάκη τῆς δουλείας,
 ἃς εἶχες ἔνδυμά ποτε αὐτὸν τὸν οὐρανόν.

Πλὴν τί καὶ ἂν τῆς νίκης σου τὸ στέμμα ἐσαρώθῃ,
 τί ἂν αὐτὸ συνήρπασε πνοῇ Λατινικῇ ;
 Τώρα, ἀφ' οὗ τὸ μέτωπον τὸ γαῦρον ἐγυμνώθῃ,
 τὴν ΔΟΞΑΝ ἀνεγνώσαμεν βαθύγλυπτον ἐκεῖ.

Προχέει λάμψιν πλείονα ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας
 χωρὶς ἡλίου φαεινοῦ τὸ ἄστρον σου, Ἑλλάς.
 Πλὴν μάτην σὲ ἐπάγωσε χειμῶν τῆς δυστυχίας,
 καὶ συνεστάλης ῥιγηλῆ, ἐκάμφθης, δὲν γελαῶς.

Ὡς Προμηθεὺς, ἠθέλησας τὸν κόσμον νὰ φωτίσῃς
 κ' ἐκλεψας πῦρ ἐπίφθονον ἀπὸ τῶν οὐρανῶν.

Κατήντησεν ἀνατολῆς πυρκαϊὰ ἡ Δύσις,
 πλὴν σὲ ἀχλὺς ἐκάλυψε συννέφων μελανῶν.

Ἐπὶ τῶν βράχων τῆς σκληρᾶς ὀδύνης προσηλοῦσαι,
 τὰ μέλη σου ὑπ' ἀκανθῶν αἰμάσσουν Φραγκικῶν,
 καὶ ἵνα σε δεσμεύσωσιν ἀλύσεις θανατοῦσαι
 ἐκ τῶν ἐγκάτων ἐξεμεῖ ὁ Καύκασος χαλκόν.

Κατάκεισαι αἰμοσταγῆς, ταλαίπωρος δεσμῶτις,
 ὑπὸ τοῦ πόνου δάκνουσα τὸ χεῖλος τὸ ρικνόν.
 Τὸ κάλλος ἄλγος ἔγεινε, ρυτίδες ἡ νεότης.
 Κοιμήσου κᾶν, πτωχὴ Ἑλλάς, ἐν λήθῃ τῶν δεινῶν.

Νὰ κοιμηθῆς! Γαμφώνυχος ὁ ἀετὸς προβάλλει,
 βυθίζων εἰς τὰ σπλάγχνα σου ὄπλᾶς αἰμοβαφεῖς.
 Συσφίγγεσαι περὶ τὴν γῆν, πλὴν μητριᾶς ἀγκάλη
 σὲ πνίγει ὅπου ἤλπιζες θωπείας ἀδελφῆς.

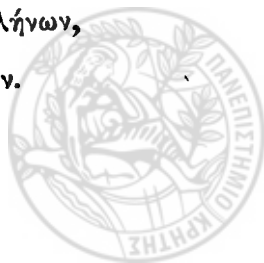
Πρὸς τί λοιπὸν ἀθάνατος ὑπὸ θεοῦ ὤρισθης,
ἂν πρέπη ἄδοξος νὰ ζῆς ἢ εὐκλεῆς προτοῦ ;
ἢ, ἂν ἀρχούντως ἔπαθες, Ἑλλάς, κ' ἐβασανίσθης,
πότε θὰ ἔλθῃ Ἡρακλῆς, φονεὺς τοῦ ἀετοῦ ;

Σιωπηλοὶ, ἀλλὰ φαιδροὶ καὶ ἐστεφανωμένοι
κηδεύουσιν οἱ Ἕλληνες πολύδακρυον νεκρόν.
Ἄθικτος ἡ μεγάλη του καρδία ἔτι μένει,
τὰ χεῖλη τὰ ροφήσαντα τὸ πόμα τὸ πικρόν.

Κλίνατε, γόνυ, Ἕλληνες, καὶ κλαύσατε ἐκεῖνον,
καὶ δι' ἀνθέων στέψατε τὸν ἄνδρα εὐδῶν.
Κηδεύεται Γρηγόριος ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων,
εἰς ὃν ὁ Ῥήγας ἠνοῖξε μαρτυρικὴν ὁδόν.

Τὸ ἔθνος πλέον ἔπαυσε τὸν δούλιον ὑπνώττον
 ἀπὸ τῆς Λαύρας ἔλαμψε πορφύρα τῆς ἡοῦς,
 ἀκτίνες ὄπλων χρυσαυγεῖς καὶ πυροβόλον πρῶτον
 ἀνατολὴν ἀνήγγειλαν ἡμέρας εὐκλεοῦς.

Ἡ Ἄνοιξις περιστεφῆς, γελῶσα ἐγκολποῦται
 ἐπανιοῦσαν τὴν σεπτὴν ἐξόριστον θεάν
 αὐτὴ μὲ τῆς ἀνοίξεως τὰ ῥόδα στεφανοῦται,
 καὶ τείνουσιν ὡς γνώριμοι ἀρχαῖοι δεξιάν.

Ἐλευθερία, Ἄνοιξις ἐπὶ πτερῶν ἀνέμου
 χεῖρα μὲ χεῖρα, ἀδελφαὶ προβάλλουν γελασται,
 καὶ μ' ἄνθη στεφανόνουσι τὰ ὄπλα τοῦ πολέμου,
 ὄπου, Ἑλλάς, ἀγωνιᾶς κ' ὑβρίζεσαι, Χριστέ.

Γενναῖοι, δρέψατ' ἀφειδῶς τὰς δάφνας τῶν λειμώνων,
 κοσμεῖτε τὰ τροπαῖά σας μὲ μύρτους εὐθαλεῖς
 μὲ αἶμα ἐποτίσθησαν τοσοῦτον ἤδη χρόνον,
 καὶ νίκας ἀναμένοντες ὑψοῦνται δαψιλεῖς.

Ναυβάται, στέλλει ζέφυρον ἢ ἀνοιξίς εὐώδη

ὁ πόντος ἤπλωσεν ὡς σεῖς σημαίαν κυανῆν.

Φωτίσατε μὲ τοὺς δαυλοὺς τὰ σκότη τὰ βρώδη,

δοτε σπινθηρακίζουσαν εἰς πλοῖα καλλονῆν.

Αἶ! σᾶς γνωρίζει, σᾶς πονεῖ ἡ θάλασσα, ναυμάχοι.

Κοιμᾶται εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἡ μήτηρ σας Ἑλλάς.

Πολλάκις ἀπὸ αἵμ' αὐτῆς τὸ στῆθος τῆς ἐβράχη,

καὶ σπλάγγνα τῆς ἐπόρφυραν τὰς κυανᾶς στολάς.

Μίαν ἡμέραν ἀλγεινὴν πρὸ πάντων ἐνθυμεῖται.

— «Τί ἔχεις φίλη;». Κ' ἔσταζε τὸ αἷμα χρουνηδόν,

— τοιοῦτον αἷμα ἄγιον ποτὲ δὲν λησμονεῖται —

καὶ τὴν Ἑλλάδα ἔπνιγε βαρεῖα ἀλγηδών.

Πονεῖ, παραπολὺ πονεῖ, τὸ αἷμα τῆς καρδίας,

ὁπόταν φεύγη ζωηρὸν ἀκόμη καὶ θερμόν.

Εἶνε σκηνὴ ὀδυνηρὰ ἀγρίας τραγωδίας,

ἐμπλέκουσα τὴν ὑπαρξιν εἰς δίκτυ σπαραγμῶν.

Καὶ ἦτο ὁ Γρηγόριος καρδία τῆς πατρίδος,
καὶ ἡ Ἑλλάς σπαρακτικὴν ἀφήκεν οἰμωγὴν.
Ἡ θάλασσα τὴν ἤκουσε καὶ σπεύδει μετ' ἐλπίδος
να ἐπουλώσῃ τὴν σκληρὰν, τὴν στάζουσαν πληγὴν.

Εἰς τῶν ὑγρῶν πυθμένων τῆς τὸ βαθυκῦμον στρῶμα
κρουρηγμένον ἔρριψαν, κατεσκληχός, γυμνὸν
τὸ πρῶην χρυσοστόλιστον τοῦ Πατριάρχου σῶμα,
ἐν ᾧ ψυχὴ διέμενε φυγὰς τῶν οὐρανῶν.

Λούει, μυρόνει τὸν νεκρὸν ἡ θάλασσα λαβοῦσα,
στολίζει τοὺς πλοκάμους τοῦ με φύκη χλοερά,
τῷ ψάλλει μυρολόγια τοῦ κύματος ἡ Μοῦσα,
καὶ εἰς τὰ νῶτα εὐλαβῆς τὸν αἶρει τὰ ὑγρά.

Σ' εὐγνωμονοῦμεν, θάλασσα τοῦ Κερατίου φίλη,
ἡ διασώσασα ἡμῖν τὸν ἄνδρα τὸν σεπτόν,
σ' εὐχαριστοῦσιν, Ὀδησὸς, τοῦ Ἑλλήνος τὰ χεῖλη
ἡ ἐπ' αἰῶνα ἡμῖσιν λατρεύσασα αὐτόν.

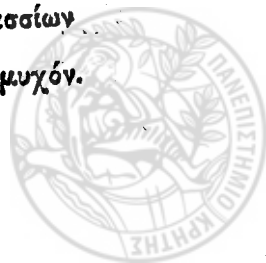

Καὶ σήμερον, κηδεύοντες τὸν πρῶτον τῶν Ἑλλήνων,
 μνημόσυνον εἰς ἅπαντας τελοῦμεν ἑορτὴν,
 ὅσοι εἰς νύκτα σκοτεινὴν δουλείας καὶ κινδύνων
 ἐλευθερίας ἠλπισαν ἀκτῖνα ποθητὴν,

Ὅσοι ἐν ᾧ ἠπλόνοντο νεφέλαι καταιγίδος
 κ' ἐπέκειντο τῆς κεφαλῆς φλογώδεις κεραυνοί,
 ἀτρόμητοι τὰ σήματα ἀνύψουν τῆς πατρίδος
 κ' ἡ ἀστραπὴ τοὺς ἕκαιε τὴν δεξιὰν δεινὴ,

Ὅσοι, ἐν ᾧ πῦρ ἔβαλλον τὰ τῆς πατρίδος χεῖλη,
 καὶ τὰς ἀγκάλας ἔτεινεν αὐτὴ πυριφλεγεῖς,
 ἐρρίπτοντο ἀκάθεκτοι — ἦτο Ἑλλάς, ὠμίλει —
 καὶ πάλιν δοῦλοι ἔθνησκον πεσόντες κατὰ γῆς,

Ὅσοι λαμπρῶν ἐτύχετε μαρμάρου μαυσωλείων,
 ὄσους ταφεῖον ἔκρυψεν ἀπέριττον, πτωχόν,
 ὄσοι κοιμῶνται εἰς βυθοὺς πυθμένων θαλασσιῶν
 ἢ τάφον τῆς καρδίας μας ἀνεῦρον τὸν μυχόν.

Ναί· πλέξωμεν, ὦ Ἕλληνες, στεφάνους νεκρανθέμων,
 τοὺς τάφους τῶν μαρτύρων μας κοσμήσωμεν σεμνῶς·
 ἄς κλίνωμεν τὸ γόνυ μας κλονούμενον καὶ τρέμον,
 καὶ σπείσωμεν ἐν δάκρυον λειβόμενον κοινῶς.

Καὶ ὅταν ἴδῃ ἡ Ἑλλάς, μετὰ μορφῆς πενθίμου
 τὰ τέχνα τῆς τῆν ἑορτὴν τελοῦντα τῶν νεκρῶν,
 θὰ εἴπῃ «εἶνε ἄξιοι τῆς δόξης οἱ υἱοί μου,
 ἀδίκως τώρα κύπελλον ποτίζονται πικρόν».

Ἀριθ. Πρωτόκ. 217
Διεκπ. 145

Ἐν Ἀθήναις
τῇ 31 Μαρτίου
1871.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ο

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Πρὸς τὸν πανοσιελλογιμώτατον Ἀρχιμανδρίτην κύριον
Νικηφόρον Καλογεράν, καθηγητὴν τῆς Θεολογίας
ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.

Κατ' αἴτησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ τῇ 14 τοῦ ἤδη ἀρχομένου Ἀπριλίου πρό-
κειται νὰ τελεσθῇ ὡς εἶόν τε δημοτελῶς ἢ ἐξ Ὀδησοῦ εἰς Ἀθήνας μετακομιδὴ τῶν
λειψάνων τοῦ αἰδίδιμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', τοῦ ὑπὲρ τῆς
Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἀποθανόντος· ἅμα δὲ καὶ ἡ πεντηκονταετηρίς τῆς Ἑλ-
ληνικῆς παλιγγενεσίας, ἀνατιθέμεθα ὑμῖν ἕνα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκφωνήσητε
τὸν προσήκοντα τῇ τελετῇ ἐκκλησιαστικὸν λόγον.

